

Vattnet - Röstångas nationaldryck

Dricksvattnet är vårt mest kontrollerade livsmedel. Vi har tillgång till det dygnet runt direkt i kranen. Det är gott, hälsosamt, lokalproducerat och kostar bara 4 öre per liter. I Sverige förbrukar vi i genomsnitt 140 liter vatten per person och dygn, varav 10 liter för mat och dryck.

Historik

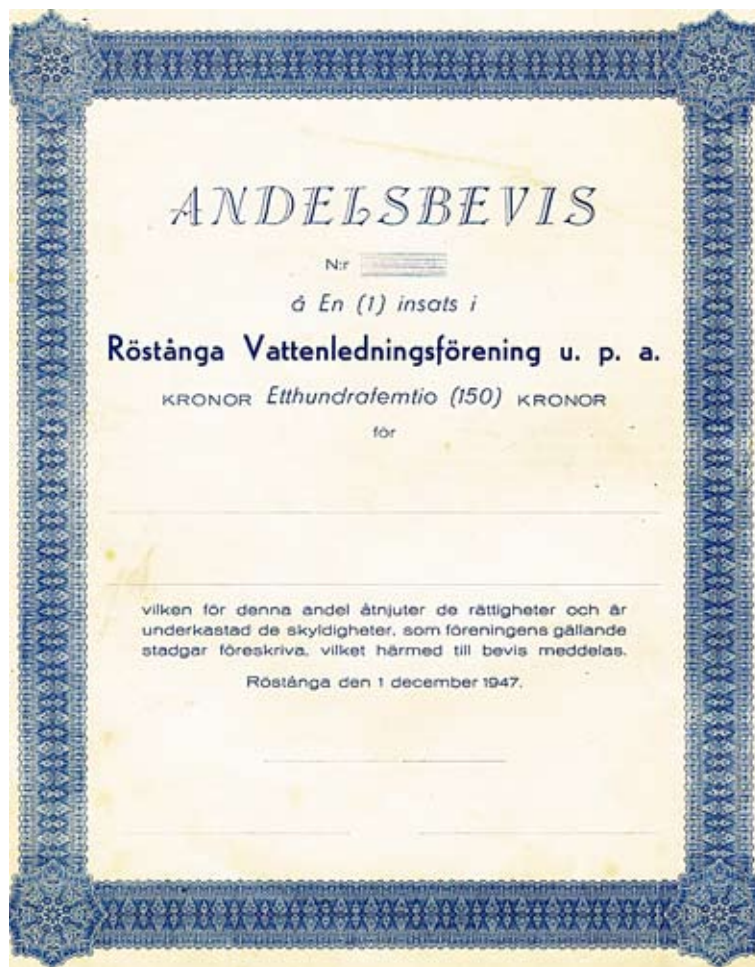
I början av 1900-talet hämtade några fastighetsägare i Röstånga sitt vatten från Odensjön genom en gemensam ledning. Någon egentlig förening fanns inte och antalet anslutna var ett fåtal.

År 1918 tillträdde Oscar Mårtensson Gästgivaregården. En legendarisk och kraftfull källarmästare som leder Röstånga Gästis under dess glanstid. Tio år senare förvävade han ytterligare en fastighet och blev nu ägare till vattenledningsanläggningen. Denna utvidgade han med vattenreservoar, vattentorn och pumpstation och rörledningar varigenom vattnet togs från Odensjön och distribuerades till Gästgivargården och Turisthotellet samt åtta andra angränsande fastigheter.

Sedan kom den besvärliga sommaren 1947, vattenståndet i Odensjön sjönk. Man måste anlita ett borrningsbolag för att undersöka möjligheterna om vattenförekomst på området. Intressenterna i vattendistributionen accepterade och vid borrningarna visade det sig

Direktör Oscar Mårtensson framför vattentornet, som ligger strax bortom Turisthotellet.

att det fanns rikligt med vatten på fastighetsområdet. Röstånga Sparbank som var en av intressenterna uppställde två villkor, dels att en ekonomisk förening bildades, dels att denna skulle få nyttjanderätten till anläggningen under femtio år. I samband med föreningens tillkomst uppsattes ett nyttjanderättskontrakt. Det rörde sig då om en sju o åtta fastigheter.

Den nybildade föreningen Röstånga Vattenledningsförening u.p.a. som ordförande var ingenjören Nils Palmquist. Tillika municipalsamfundets ordförande sedan många år. En dynamisk person som kom att betyda mycket för Röstångas expansion. Från skolrådet kom önskan om att man ville ha vatten till skolan, som ligger på andra sidan samhället och även till den nyinredda läkarbostaden. För Nils Palmquist var det av stor betydelse att vattenförsörjningen för hela samhället kunde lösas.

Nils Palmquist hävdade nu att föreningen har rätt att till medlemmar intaga Röstånga municipalsamhälle såsom sådant eller ägarna

till dess samtliga fastigheter vars antal uppgick till 180 att utnyttja den befintliga vattenledningsanläggningen. Detta motsatte sig Mårtensson

Tvekampen

Tvekampen emellan dessa giganter pågick i flera år. Men till slut, år 1953, fick alltså saken

avgöras i Rönnebergs, Onsjö och Harjagers domsagas häradsrätt som nu alltså fick ta ställning till den tillspetsade striden på tingshuset i Marieholm. Båda sidorna hade anlitat de bästa advokaterna. Nils Palmquist som värnade om Röstånga där vattenfrågan var oerhört viktig för samhällets utveckling, och källarmästare Mårtensson som stred för sitt Gästis.

Slumpen

Men under tiden som processen pågår så tillkom den lyckliga slumpen. En ny vattentäkt påträffas. Det är när man höll på med att lägga ner avloppsledningar vid järnvägsstationen som den nya brunnen sprang fram under grävskopan. Provtagningar visade sig att vattnet var "av prima beskaffenhet". Denna vattentäkt kom sedan under många år att förse hela samhället med vatten. Det är nu Röstånga får ett helt utbyggt vatten- och avloppsnät, och som en lokaltidning beskriver det: Röstånga samhälle har sett ut som platsen för skyttegravskrig eller något liknande. Grävmaskinernas slammer, kompressorornas ilska knatter och de ideliga sprängskotten har också gett illusion av ett verkligt ställningskrig".

Ett vatten guld värt

I centralorten Svalöv samt övriga tätorter i kommunen kommer dricksvattnet från sjön Bolmen i Småland och är ett mjukt vatten. I Röstånga kommer dricksvattnet från grundvattenborror. Efter brunnen vid järnvägsstationen kom efter en tid ny borra vid infarten till Nackarpsdalen med familjen Smedbergs tillstånd och nyligen har två nya borror gjorts inne i dalen. Vattnet i Röstånga är medelhårt. Grundvattnet som pumpas upp transporteras i råvattenledningar till vattenverk i Röstånga, för att renas innan det pumpas ut på ledningsnätet. I Röstånga är grundvattnet av en sådan kvalitet att endast järn behöver avskiljas. Inga kemikalier behöver tillsättas. Man har aldrig behövt oroa sig för att vattnet skall sina och t.o.m friluftsbadet har man fyllt varje år utan problem.

Hur gick tvekampen?

Häradsrättens beslut blev till Mårtenssons fördel. Men den moraliska vinsten gick till invånarna i Röstånga. Genom "slumpens skördar" fick man nu vetskap om vilken oerhörd skatt man har under jorden i grundvattnet. Röstångas dricksvatten är guld värt. Därför: drick så mycket du kan "på det att du må leva länge".

Källor: Nordvästra Skånes Tidning, NSVA

Lennart Lundberg

TVEKAMP

DIREKTÖR OSCAR MARTENSSON
— Jag har inget mot att andra fastighetsägare anslutes till min vattenanläggning, bara jag får garantier för att det ej menligt inverkar på min rörelse

INGENJÖR NILS PALMQUIST
— Det står tydligt och klart i stadgarna att föreningen äger rätt att ta in nya medlemmar, vad är det således annat att diskutera om